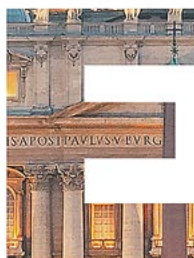

OD

HA

**STÁROČNÝCH
PROTIKATOLÍCKYCH
NEPRÁVD**

NE

RODNEY STARK

**VYRIEKLI KRIVÉ
SVEDECTVO**

ÚVOD

Vzopriet sa falošnej histórii

Vyrastal som ako americký protestant s intelektuálnymi nárokmi a vždy som sa čudoval, prečo robia katolíci taký rozruch okolo Kolumbovho dňaⁱ. Vari nevidia tú iróniu, že hoci bol Kolumbus katolíkom, svoju objavnú plavbu viedol proti tvrdej opozícii rímskokatolíckych hodnostárov? Veď tí sa pridžžali Biblie a tvrdili, že Zem je plochá a že akýkoľvek pokus dostať sa do Ázie plavbou na západ povedie k pádu lodí z okraja sveta.

Tento spor katolíkov a Kolumba je známy. Neučili sme sa o ňom iba v škole, príbeh o Kolumbovom dôkaze, že Zem je guľatá, rozprávajú aj filmy, divadelné hry na Broadwayi¹ či populárna hudba². Napriek tomu sa to 12. októbra neustále opakuje: davy členov Kolumbových rytierovⁱⁱ spolu s kňazmi pochodujú pri prí-

ⁱ Pamätný deň vo viacerých štátoch Severnej a Južnej Ameriky pripomínajúci doplávanie Krištofa Kolumba k brehom Ameriky dňa 12. októbra 1492 (pozn. prekl.).

ⁱⁱ Velká organizácia katolíckych laikov v USA (pozn. prekl.).

ležitosti oslavy príchodu „Veľkého moreplavca“ do Nového sveta. Absurdné.

Veľmi som sa preto po mnohých rokoch čudoval zisteniu, že celý príbeh o príčine sporu katolíckych znalcov s Kolumbom je lož.³

V 15. storočí (a mnoho storočí predtým) každý vzdelaný Európan vrátane rímskokatolíckych hodnostárov vedel, že Zem je guľatá. Opozícia, s ktorou sa Kolumbus stretol, sa netýkala tvaru Zeme, ale faktu, že sa úplne mýlil v otázke obvodu zemegule. Podľa neho bola vzdialenosť od Kanárskych ostrovov po Japonsko približne 2 800 míľ. V skutočnosti je to približne 14-tisíc míľ. Jeho klerikálni oponenti poznali skutočnú vzdialenosť a stavali sa proti plavbe, pretože sa obávali, že Kolumbus a jeho muži na mori zomrú. Ak by amerického svetadielu nebolo, a vtedy o ňom nikto nič nevedel, *Nina*, *Pinta* a *Santa Maria* by sa naozaj stratili zo zemského povrchu, pretože všetci na palubách by umreli od hladu a smädu.

Ešte podivnejšie je, že o údajnom Kolumbovom dôkaze guľatosti Zeme sa ani náznakom nezmienili jeho vlastné noviny či kniha jeho syna *History of the Admiral (História admirála)*. Takýto príbeh sa objavil až po viac ako tristo rokoch v Kolumbovom životopise vydanom v roku 1825. Jeho autorom bol Washington Irving (1783 – 1859) známy svojou fikciou *The Legend of Sleepy Hollow (Legenda ospalého údolia)*, v ktorej zobrazil postavu bezhlavého jazdca.⁴ Hoci bol aj príbeh o Kolumbovi a plochej Zemi vymyslený, Irving ho predstavil ako fakt. Takmer okamžite sa ho chytili historici, ktorí boli o skazenosti rímskokatolíckej cirkvi presvedčení do takej miery, že ani nepotrebovali hľadať ďalšie argumenty, hoci niektorí z nich si určite uvedomovali, že príbeh stojí na vode. Tak či onak, Kolumbov dôkaz, že svet je guľatý, sa takto dostal do všetkých učebníc.

V dňoch Washingtona Irvinga už išlo o vychodenú cestičku. Do historického kánonu sa s pečaťou rešpektovaného odborného

súhlasu dostávalo mnoho dezinformácií a lží, ak len negatívne reflektovali katolícku cirkev (pamätajme, že katolíci mali zamietnutý prístup na Oxford a Cambridge až do roku 1871 a podobne to bolo aj na niektorých amerických vysokých školách). Bohužiaľ, na rozdiel od Kolumbovho príbehu mnohé z týchto rovnako falošných protikatolíckych obvinení stále zostávajú prijímanou súčasťou západného historického odkazu. A navyše, prieskum nemeckých a rakúskych učebníc z roku 2009 ukázal, že falošný príbeh o Kolumbovi a plochej zemi sa v týchto štátoch stále vyučuje.⁵

Všetko sa to začalo európskymi vojnami vyrastajúcimi z reformácie, ktoré postavili protestantov proti katolíkom a vyžiadali si milióny životov. Španielsko sa v tom čase stalo hlavnou katolíckou mocnosťou. V reakcii na to Británia a Holandsko rozbehli intenzívne propagandistické kampane, ktoré Španielov vykreslili ako krvilačných a fanatických barbarov. Rešpektovaný historik stredoveku Jeffrey Burton Russell napísal: „Nespočetné knihy a pamflety prúdiace zo severských tlačiarň obviňovali Španielske impérium z neludskej skazenosti a hrozných zverstiev... Španielsko bolo odsúdené ako miesto temnoty, ignoranstva a zla.“⁶ Informovaní moderní vedci tento obraz nielenže odmietajú, ale ho aj pomenovali výrazom „Čierna legenda“⁷. Napriek tomu takéto vnímanie Španielska a španielskych katolíkov v našej kultúre stále pretrváva – samotná zmienka o „španielskej inkvizícii“ vyvoláva znechutenie a rozhorčenie.

No neboli to len protestanti, kto vymýšľal a rozširoval tieto príbehy. Mnohé z nepravd, o ktorých píšem v nasledujúcich kapitolách, podporovali protináboženski spisovatelia, predovšetkým počas tzv. osvietenstva. Ich diela bývali prijímané len vďaka tomu, že sa vnímali ako protikatolícke, a nie také, ako naozaj boli (aj keď neskôr sa takíto učitelia už vystatovali nielen svojím pohrdaním katolicizmom, ale aj svojou nenáboženskosťou).⁸ Pravdou je, že ak by sa ostro protináboženské názory Edwarda Gibbona (1737

– 1794), ktoré vyjadril v knihe *The History of the Decline and Fall of the Roman Empire* (*Úpadok a zánik Rímskej ríše*), nesprávne neaplikovali iba na rímsky katolicizmus, vo svojom období by bol ich autor určite vo veľkých problémoch. No keďže v čase Rímskej ríše tvoril katolicizmus jedinú kresťanskú cirkev, Gibbonovi čitatelia došli k záveru, že jeho útoky smerovali iba na katolicizmus, a nie na náboženstvo vo všeobecnosti.

Gibbon bol jedným z prvých z dlhého radu oslavovaných protikatolíckych vedcov (niektorí stále žijú). S mnohými z nich sa stretneme v nasledujúcich kapitolách, s niektorými viackrát. Horšie je, že v posledných rokoch niektorí z najškodlivejších prispievateľov do protikatolíckej histórie vyrástli z odcudzených katolíkov, mnohí z nich sú odídcami zo seminárov, bývalými kňazmi alebo mníškami, ako napr. John Cornwell, James Carroll a Karen Armstrongová. Útoky pochádzajúce od prebehlíkov z určitej skupiny sa za normálnych okolností vnímajú s istou obozretnosťou. No útoky na cirkev od „padlých“ katolíkov sa všeobecne prijímajú ako mimoriadne spoľahlivé!

V každom prípade, ak máte pochybnosti, či sú vaše vedomosti o západnej histórii skreslené dielom týchto autorov, posúďte, či veríte niektorým z nasledujúcich tvrdení:

- Katolícka cirkev podnietila takmer dvetisícročné antisemitské násilie a aktívne sa na ňom podieľala, pričom ho ospravedľňovala na základe toho, že židia boli zodpovední za ukrižovanie, až kým Druhý vatikánsky koncil v roku 1965 túto doktrínu s hanbou nezrušil. Cirkev však stále nerevidovala svoje postoje k tomu, že pápež Pius XII. bol oprávnené známy ako „Hitlerov pápež“.
- Iba nedávno sme upriamili pozornosť na pozoruhodne osvietené kresťanské evanjeliá, ktoré dlho predtým zamlčovali úzkoprsí katolícki preláti.

- Len čo sa kresťanstvo stalo v Ríme oficiálnou cirkvou, kresťania začali brutálne prenasledovať pohanstvo a za krátky čas ho úplne zlikvidovali.
- Pád Ríma a vzostup cirkvi uvrhli Európu do tisícročia nevedomosti a zaostalosti. Tento temný vek trval do renesancie/osvietenstva, keď sekulárni učitelia rozbili stáročné katolícke bariéry proti používaniu rozumu.
- Križiacke výpravy iniciované pápežom neboli ničím iným než prvou krvavou kapitolou v histórii nevyprovokovaného a brutálneho európskeho kolonializmu.
- Španielska inkvizícia mučila a vraždila obrovské počty nevinných ľudí za „vymyslené zločiny“, ako bosoráctvo a rúhanie.
- Katolícka cirkev sa obávala vedcov a prenasledovala ich, ako preukázal prípad Galileo. K vedeckej „revolúcii“ došlo preto hlavne v protestantských spoločnostiach, pretože iba tam nemohla katolícka cirkev potláčať nezávislé myslenie.
- Keďže katolícka cirkev nemala nič proti otroctvu, neprotestovala ani proti jeho zavádzaniu v Novom svete, ani sa ho neusilovala zmierniť.
- Až donedávna sa katolícky názor na ideálny štát dal zhrnúť do výrazu „božské právo kráľov“. V súlade s tým cirkev vždy tvrdo odporovala všetkým pokusom o nastolenie liberálnejších vlád a horlivo podporovala diktátorov.
- Bola to protestantská reformácia, ktorá prelomila represívne katolícke zovretie pokroku a predznamenovala nástup kapitalizmu, náboženskej slobody a moderného sveta.

Všetky tieto tvrdenia sú súčasťou všeobecnej kultúry, široko sa prijímajú a často sa opakujú. No každé z nich je falošné a viaceré sú úplným opakom pravdy. V nasledujúcich kapitolách zozbieram príklady na každé zo spomínaných tvrdení a preukážem, že všetky sú s najvyššou istotou falošné.

Rád by som poukázal na to, že som sa nepodujal napísať knihu úplne od nuly. V priebehu písania niekoľkých iných kníh z oblasti stredovekej histórie⁹ a raného kresťanstva¹⁰ som sa stále stretával s vážnymi skresleniami zakorenenými v zjavnom antikatolicizme – autori často otvorene vyjadrovali svoj odpor voči cirkvi. V niektorých knihách som sa tejto téme čiastočne venoval, no napokon som usúdil, že uznanie preukazované antikatolíckej histórii je príliš dôležité a jeho dôsledky sú príliš vážne na to, aby zmienky o protiargumentoch ostali iba takto roztrúsené. Svoje poznámky som preto zhromaždil, zrevidoval a podstatne rozšíril, pričom som zároveň pridal nové. História cirkvi som sa počas toho nesažil „vybieliť“. Vo svojich predošlých knihách som obsiahol písať aj o veciach ako skazenosť kňazov, brutálne útoky na „kacírov“ a ešte intenzívnejšie o nedávnych prečinoch a nedostatkoch cirkvi, ako ukrývanie pedofilných kňazov či chybná obhajoba teológie oslobodenia. Ale akokoľvek veľký význam pripisovaný týmto negatívnym aspektom cirkevnej histórie nemôže ospravedlňovať extrémne prehánanie, falošné obvinenia a vyložené podvody, aké uvádzam v nasledujúcich kapitolách. Zoči-voči tejto enormnej literatúre lži som si poznamenal slová Garretta Mattinglyho (1900 – 1962) z Columbia University: „Mŕtvym vôbec nezáleží na tom, či dosiahnu spravodlivosť z rúk nasledujúcich generácií. No na tom, aby dosiahli spravodlivosť, akokoľvek oneskorenú, by malo záležať živým.“¹¹

Možno sa pýtať: ak sú tieto známe tvrdenia falošné, prečo stále pretrvávajú? Čiastočne preto, lebo sa vzájomne posilňujú a sú do našej kultúry vtelené tak hlboko, až sa javí nemožným, že by neboli pravdivé. Človek jednoducho predpokladá, že ak by boli falošné, v našej „osvietenej“ dobe by boli celkom určite už dávno vyvrátené. Priznávam sa, že keď som sa prvýkrát stretol s tvrdením, že španielska inkvizícia nielenže preliala málo krvi, ale bola hlavnou silou v podpore miernosti a spravodlivosti, zamietol som

to ako ďalší príklad neohrabaného revizionizmu snažiaceho sa o pozornosť. Po ďalšom skúmaní som ohromene zistil, že v skutočnosti, okrem iných vecí, práve inkvizícia zabránila postupu vražedného čarodejníckeho pobláznenia, ktoré sa v 16. a 17. storočí šírilo vo väčšine Európy, do Španielska a Talianska. Namiesto upalovania bosoriek inkvizítori poslali na obesenie niekoľko ľudí práve preto, lebo títo upaľovali bosorky.

Nebudem žiadať, aby bolo pre vás bernou mincou iba moje slovo. Občas som urobil základný výskum, ktorý bol potrebný na vyvrátenie niektorého z týchto falošných tvrdení, a vtedy som obšiahlo zdokumentoval svoje zistenia, aby si ich mohol každý overiť. Ale vo väčšine prípadov iba reprodukujem prevažujúci názor ustálený medzi kvalifikovanými odborníkmi. Bohužiaľ, aj keď sa väčšina z nich často sťažuje, že protikatolícke výmysly prežívajú, naďalej píše sama pre seba a nepodujme sa na propagovanie svojich vedomostí medzi širokou čitateľskou verejnosťou. Kolumbov mýtus zostáva v učebniciach a populárnej kultúre desiatky rokov po tom, čo ho vedci preskúmali až k jeho podvodnému pôvodu.¹² Zaviazal som sa, že urobím prácu týchto skvelých odborníkov široko dostupnou a dám si pozor na citovanie a plné uznanie ich diela – v každej kapitole bude pripojený aj krátky životopis kľúčových vedcov.

A nakoniec, nie som rímsky katolík a túto knihu som nenapísal na obranu cirkvi. Napísal som ju na obranu histórie.